

Pod pokličkou České školy v Londýně

Na stáž do České školy bez hranic v Londýně jsem se vydala díky finanční pomoci programu Erasmus+. Nevěděla jsem o této organizaci v podstatě o nic víc, než co jsem vyčetla na jejích webových stránkách. Do Londýna jsem odjela pouze s mlhavou představou. Oč byla moje představa skromnější, o to víc jsem byla nadšená po příjezdu, a ani po třech měsících strávených v Londýně moje zvědavost neustává.

Jak to v České škole bez hranic v Londýně vypadá? Jaký je její koncept? Co se tam děti učí a jakým způsobem? Jak zní londýnská čeština v prostorách školy? Do jakých projektů se škola zapojuje? A jak funguje mezinárodní spolupráce s anglickými školami? Do toho všeho jsem postupně začala pronikat.

Začnu ale pěkně od začátku. Do Londýna jsem přijela na začátku září roku 2014. A proběhlo to nějak takhle...

Útržky z mého londýnského deníku

Část 1.

Přede mnou je první zářiový víkend. Bude jiný, než všechny ty, co jsem doposud zažila. Ještě stále se cítím rozlámaná a unavená. Z dlouhé cesty autobusem, z přenášení těžkého kufru, ze všech těch věcí, které jsem musela zařídit v posledních čtrnácti dnech. Bylo to náročné, ale jsem tady, v britské metropoli, ve městě nekonečných možností, ve městě, kde si historie hrdě podává ruku

Česká škola bez hranic je organizací, která v zahraničí vzdělává a vychovává bilingvní děti nejen v oblasti českého jazyka, ale prohlubuje také jejich znalosti historické, zeměpisné, uměnovědné, a rozšiřuje tak povědomí o českém kulturním dědictví. Doplnuje tím každodenní vzdělání, které děti českého původu získávají v zahraničních školách.

Kolébku této myšlenky je Paříž, kde koncept České školy bez hranic v roce 2003 vznikl. Poté začaly vznikat další pobočky po mnoha evropských městech.

Londýnská odnož České školy bez hranic vznikla v roce 2009 z malého uměleckého klubu pro bilingvní děti, který v britské metropoli fungoval od října roku 2007. Zakladatelkou a ředitelkou je Zuzana Jungmanová, která se dlouhodobě věnuje nejrůznějším výtvarným aktivitám a práci s dvojjazyčnými dětmi.

Od počátku byla Česká škola v Londýně neziskovou organizací, v níž vedle ředitelky rozhoduje o chodu školy také výbor, jehož členové byli vybráni z řad rodičů. Také rodiče dětí zapsaných ve škole se automaticky stávají členy organizace, a mohou tak ovlivňovat její podobu.

Česká škola bez hranic v Londýně schovává pod ochrannými křídly již bezmála dvě stovky dětí nejen školou povinných, ale také dětí, které se na klasickou školní docházku teprve připravují.

s nejmodernějšími technologiemi, ve městě, kde denně dochází ke zmatení jazyků. Je to skoro k neuvěření, ale jsem tady, v Londýně.

Zítra jdu poprvé do České školy bez hranic, zítra začíná moje pětiměsíční stáž. Poprvé uvidím všechny členy školního týmu. Doposud jsem některé z nich znala jen z obrázků a z popisů, které jsem našla na webových stránkách školy, z pár řádků na obrazovce mého počítače, z elektronické komunikace, skrze kterou jsme domlouvali všechny podrobnosti okolo příjezdu. Teď se všechny moje představy zhmotní v realitu. V reálné postavy, v reálné zážitky s nimi. Jsem trochu nervózní, ale podvědomě cítím, že bude všechno fajn.

Je sobota ráno, první výukový den. Vstávám s předstihem a po skromné snídani vyrážím vstříc novým zítřkům. Londýnská hromadná doprava mi sice trochu zamotá hlavu, na místo určené ale přicházím včas. V ruce třímám jen tašku s nejn nutnějšími věcmi, s poznámkovým blokem a se svým oblíbeným perem. Pomalu přichází i další lidé a já váhavě odhaduji, zda patří mezi mé budoucí kolegy.

Přichází ke mně útlá žena a s úsměvem mě vítá. Tiskneme si ruce. Hned následně tisknu pravici další pozitivně vyhlížející ženě. Přijetí je vřelé, mám pocit, jako bych od okamžiku toho prvního dotyku byla součástí týmu. Projede mnou silná pozitivní energie, cítím se příjemně. Spolu s ostatními stážistkami usedáme na židle a napjatě očekáváme, co se bude dít dál. Kousek opodál sedí ještě další lidé, jejichž věk není nepodobný tomu mému. Vesele se baví a sdělují si zážitky z léta. Usměju se na ně, oni mi úsměv opětvují.

Blanka Jaurisová, ta útlá usměvavá žena, která mě před chvílí tak vlídně přijala, se ujímá slova. Ještě jednou nás, stážisty, hromadně přivítá a začne nám představovat svoji vizi. S jejími slovy se plynule střídají i slova a věty energické Zuzky Jungmannové, ženy, která před šesti lety Českou školu bez hranic v Londýně založila. Obě shrnují, prozatím alespoň rámcově, co bychom společně měli v rámci stáže zvládnout. Nebude toho málo, ale je to dobře, od toho jsme přeci tady. Projede mnou vlna vzrušení. Ještě stále nejsem schopná plně uvědomit, co mě vlastně čeká. Cítím se ale plna pozitivní nálady a odhodlání.

Po krátkém povídání nás Blanka přiděluje k učitelům, kterým budeme asistovat při výuce v jejich třídách. Rozhodování jí netrvá nijak dlouho. Bystrým okem si nás prohlédne a bez váhání odhaduje, komu se s kým bude pracovat nejlépe. Já odteď patřím k Markétě a k jejím třetáčkům. Začínám se těšit, až svoji třídu poznám. A nejen svoji třídu.

Odcházíme všichni do školy. Jdu s ostatními a oči mám dokořán, jsem připravena používat všechny smysly. Chci nasát atmosféru celé organizace. Chtěla bych tady nasbírat cenné zkušenosti, ale zároveň bych tady ráda nechala kus sebe. Uvidím, jestli se mi mé přání splní, jsem teprve na začátku cesty.

Ve škole to vypadá jako v mraveništi. Jako pilní mravenečkové chystáme třídy, připravujeme dětem hodnotící tabule, rovnáme stoly. Každý z nás ví, co má dělat, žádná akce není zbytečná, všechno má svůj řád. Jsem mile překvapena, jak to tady všechno funguje.

Za chvíli přijdou první děti. Těším se, ale zároveň mám trochu obavy. Co když mě nepřijmou? Budu dobrá asistentka? Mám dostatek pedagogických znalostí? Zvládnou všechny neočekávané situace? Začínám cítit lehkou nervozitu. Ta ale nikdy není na škodu. Přichází první usměvavá holčička. Překvapuje mě, jak mluví pěkně česky. Nedlouho po ní nás zdraví další děti. Za chvíli sedí v lavicích spousta milých třetáčků.

Zvědavě si mě prohlížejí a napjatě očekávají, co se bude v novém školním roce dít.

Nezvoní tady sice žádný školní zvonek, jakmile však nastane ten správný čas, výuka začíná. Markéta mě představuje dětem, pak se mi představují i ony samy. Padají první bariéry, děti se pomalu rozmlouvají. Některým jde čeština skvěle, jiné mají problémy s výslovností některých českých hlásek. Úroveň v rámci jedné třídy je různá, čeština dětí je závislá na mnoha faktorech. Žáci mají chvílemi tendenci mluvit anglicky, všichni ale vědí, že se v České škole mluví pouze česky.

Pro děti je připravena spousta zajímavých aktivit pro upevňování kolektivu i na opakování učiva. Žáci se zájmem hrají nejrůznější didaktické hry a já i Markéta jim přitom pomáháme překonávat jazykové nástrahy. Tedy spíš Markéta, já prozatím po očku sleduji, jak mám k čemu přistupovat.

Ani se nestíhám vzpamatovat ze všech novinek a výuka je u konce. Páni, mám za sebou první výukový den. Rodiče si vyzvedávají děti, probíhá úklid prostor školy. Domlouváme se s třídní učitelkou, jakým způsobem budeme dál spolupracovat, hlásím se o první přípravy na další týden.

Pro školáky den už skončil, my však musíme ještě pokračovat. Odcházíme společně do příjemně vzhlížející kavárny. U velkého stolu se nás sejde okolo dvaceti. Nenápadně si prohlížím všechny ty povídající tváře. Panuje tady vstřícná a milá atmosféra. S ostatními stážistkami sdílíme první dojmy. Jsou jich plné stejně jako já. Blanka se Zuzkou oznamují celému sboru organizační záležitosti. Hlava mi začíná všemi těmi novými zážitky a informacemi pomalu přetékat. Rychle zapisuji všechno potřebné do notesu. Začínám být ale unavená.

Brzy se všichni začnou odebírat do svých anglických domovů. První školní den je u konce. O České škole bez hranic vím zatím jen málo, všechny zážitky a zkušenosti na mě teprve čekají. Co ale vím už teď, je, že mi tady bude dobře...

(Na další díl z mého londýnského deníku se můžete těšit příště.)

Zuzana Šullová, studentka FF UK v Praze, toho času na stáži v České škole bez hranic v Londýně

Spolupráce České školy a některých univerzit v ČR

ČŠBH Londýn již několik let spolupracuje s olomouckou Univerzitou Palackého a nově také s Univerzitou Karlovou. Studentům učitelských oborů nabízí nejen možnost vyzkoušet si v rámci stáže práci s dětmi, ale nabízí také spolupráci na dalších aktivitách školy. Studenti zde získávají rámcovou představu o fungování neziskové organizace, nezřídka také mají možnost lehce nahlédnout do tajů britského školského systému.

Šeříky pro Anglii

Útržky z mého londýnského deníku, část 2

V letošním roce oslavíme 70. výročí konce druhé světové války. Lidé po celé Evropě si budou připomínat nejen průběh osvobození, ale také další významné válečné události. Londýnská Česká škola bez hranic při této příležitosti oslovila děti z různých komunit a přichystala cyklus workshopů věnovaných válečné tematice.

Idea projektu nazvaného Šeříky pro mír vznikla už v loňském roce a první workshopy proběhly na podzim ve dvou vybraných londýnských školách. Cílem workshopů bylo dětem v Londýně zprostředkovat středoevropský pohled na válečné události a osvobození. Během workshopů si učitelé s dětmi povídali o válečném dění, hledali rozdíly a paralely v historických událostech i symbolice. Děti pak zachycovaly válečná témata různými výtvarnými technikami. Pod jejich rukama vznikaly ruské i německé tanky, vlaky vezoucí děti do koncentračních táborů, letadla bombardující města i zvířecí hrdiny, jež zachránili mnoho dětí i dospělých.

A samozřejmě nechyběly šeříky. Takové, které kdysi před sedmdesáti lety v máji vykvetly ze dne na den poté, co byla naše země osvobozena. Šeříky pro mír. Naše odpověď na anglické červené „poppies“, které v Londýně na podzim všichni nosili připnuté na klopě pro připomínku konce první světové války.

Podzimní workshopy v londýnských školách byly však teprve startovací čarou celého projektu. S myšlenkou, že by k výročí konce druhé světové války měl vzniknout i hmatatelný odkaz pro budoucí generace, se ředitelka České školy bez hranic v Londýně Zuzana Jungmanová rozhodla z dětských prací vytvořit elektronickou knihu. V těchto dnech probíhají poslední úpravy a e-kniha už brzy spatří světlo světa.

A vrcholí také přípravy vzpomínkových akcí, které se budou konat během měsíce května. Co přesně bude jejich součástí? Česká škola připravuje další výtvarné a vzdělávací workshopy s historickou tematikou, které proběhnou ve spolupráci s dalšími britskými školami a organizacemi. V prostorách Museum of Islington se uskuteční výstava dětských prací vzniklých v rámci projektu Šeříky pro mír. A ani děti z České školy bez hranic nepřijdou zkrátka. Celý projekt i e-kniha jim budou představeny v rámci dětského dne, který se bude konat na přelomu května a června.

Květnem však zdaleka nic nekončí. Na podzim se bude v prostorách Britského muzea a Imperial War muzea v Londýně konat výstava, kde si celý projekt bude moci prohlédnout i široká veřejnost.

V britské metropoli jsou Češi jednou z mnoha komunit. Přesto i my do této země vnášíme jako neviditelnou nitku ducha naší historie, kus našeho češství. Doufáme, že Šeříky pro mír budou projektem, který odlišné kultury zase o trochu víc sblíží...

Zuzana Šullová, studentka FF UK v Praze, toho času na stáži v České škole bez hranic v Londýně